

Beszámoló

a Magyar Hadtudományi Társaság

2010-es tevékenységéről

A Magyar Hadtudományi Társaság helyzetéről, életéről, a 2010-es évben folytatott tevékenységéről az elnökség összeállította jelen beszámolót a szokásos módon és módszerrel, a szokásos formában és tartalommal. A küldöttgyűlés funkciója, hogy megvitassa, kiegészítse, pontosítsa és végül elfogadja a beszámolót, csakúgy, mint a Felügyelő Bizottság és az Etikai Bizottság beszámolóját. Jelen beszámoló természetesen az elnökség beszámolója, amelyet ez a fórum a március 4-ei ülésén vitatott meg és hagyott jóvá. Az elnökségtől függetlenül számolnak be a küldöttgyűlésnek a Felügyelő és az Etikai Bizottság, mint önálló választott testületek. Egy korábbi határozat értelmében és az alapszabályban rögzített módon a két említett testület vezetői tájékoztatták az elnökséget saját beszámolójuk tartalmáról.

Hozzá kell tennünk, hogy a „2010-es évben” meghatározás magyarázatra szorul. Köztudott, hogy ugyan naptári évekről készülnek a mindenkori beszámolók, lényegében azonban küldöttgyűléstől küldöttgyűlésig terjedő időszakokat tudunk ésszerűen áttekinteni. Ez a kettség rányomja bélyegét jelen beszámolóra is. Vagyis névleg a beszámoló a 2010. évről szól, tartalmilag azonban a 2010 márciusától napjainkig terjedő időszakról.

A 2010. év a hároméves választási ciklus első beszámolási éve, tehát a mostani beszámoló nem törekszik távlati (hároméves) értékelésre, csupán egyetlen év elemzésére vállalkozik. Ugyanakkor 2010 kivételes esztendő volt Társaságunk történetében, hiszen a múlt év novemberében töltöttük be huszadik életévünket, léptünk felnőttkorba. Jubileumi év volt a tavalyi, ami alapvetően rányomta bélyegét egész évi munkánkra, ez a tény állott figyelmünk középpontjában. Van tehát miről beszámolnunk.

A beszámolási időszakban a Társaság a 2010. március 29-ei küldöttgyűlésen megválasztott vezető szervek (IB, FB, EB) irányításával és koordinálásával végezte tevékenységét. Intéző Bizottságunk részben megújult: az alelnök posztjára Padányi József helyett Király Lászlót választotta meg a küldöttgyűlés, Szabóné Szalánczi Erika helyett pedig Kis-Benedek József lett elnökhelyettes. Megváltozott összetételben dolgozott a Felügyelő és az Etikai Bizottság is.

Általános helyzet

Mindenekelőtt tekintsük át a Hadtudományi Társaság általános helyzetét, amelyet alapvetően a folytonosság, a megállapodottság jellemez. Változatlanul több mint 600 tagunk van, változatlanul a tagság 20-25%-a végez aktív tudományos vagy szervezői munkát, válto-

zatlanul vannak gondjaink a tagdíjfizetési fegyellemmel, és változatlanul a szervezeti egységekben folyik a tevékenység lényegi része. Ugyanakkor továbbra is meghatározóan alakítják Társaságunk arculatát és a rólunk kialakult képet a központi rendezvények, konferenciák.

Mindez a „változatlanság” azonban távolról sem jelent egy helyben topogást. Különösen az aktívabb, jobban működő szakosztályok példája mutatja, hogy az időszerű témák körültekintő megválasztásával mindig képesek vagyunk „újat” mondani. Ez egyébként hivatali kötelessége is a Hadtudományi Társaságnak (mint minden tudós illetve tudományos intézménynek), nevezetesen hogy nyomon kövesse a változó körülményeket és feltételeket, észlelje és tudatosítsa a bennük rejlő új elemeket, a felvetődő új kérdésekre és problémákra pedig kutassa, elemezze, jó esetben találja meg az újszerű válaszokat. Mindannyian, akik igyekszünk működésben tartani a Társaságot, ennek a nagy feladatnak rendeljük alá saját tevékenységünket. Ezt a nemes célt szolgálják a központi rendezvényeink is.

2010 februárjában – tehát még a tavalyi küldöttgyűlés előtt – tartottuk az év egyik kiemelkedő rendezvényét, a békemissziókkal kapcsolatos konferenciát (*A békemissziók: helyük a hadtudományban, nemzetközi és hazai jogi háttérük*). A konferencia egy szélesebb merítésű rendezvénysorozat részét, konkrétan harmadik elemét képezte, a sorozat közös gyűjtőneve *Napjaink hadtudománya*, és az első két konferenciát még 2009-ben tartottuk. A konferenciasorozat alapvető jellemzőiből kiemelésre kívánkozik, hogy mindegyik rendezvényét közösen szervezzük az MTA Hadtudományi Bizottságával és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel, minden konferencia szerkesztett anyaga megjelenik a Hadtudomány című folyóiratunkban, és egyben ez a sorozat szinte automatikusan magával hozta, hogy több évre előre tekintve választjuk ki az egyes konferenciák témáit.

Ennek fényében nem meglepő, hogy már átcúsúzva 2011-be, február 24-én – meg sem várva, hogy jelen küldöttgyűlés elfogadja a 2011-es munkatervet, a tavalyi küldöttgyűlésen nagy vonalakban jóváhagyott hosszú távú terv értelmében – megrendeztük a sorozat negyedik konferenciáját *Az információs hadviselés és a hadtudomány* címmel. A választott téma jelentőségét nem szükséges indokolni, mondhatjuk, hogy az élet igazolta. A konferencia szerkesztett anyaga természetesen meg fog jelenni a Hadtudomány ez évi 1-2. összevont számában.

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a Magyar Hadtudományi Társaság nagysikerű konferenciát rendezett február 24-én. A konferencia első részében öt előadás hangzott el az alábbi sorrendben:

Haig Zsolt: Az információs hadviselés kialakulása, katonai értelmezése

Kis-Benedek József: Információs hadviselés korunk alacsony intenzitású konfliktusai-
ban

Rózsa Tibor: Információs műveletek a Magyar Honvédség missziós feladataiban

Kovács László, Illési Zsolt: Cyber-hadviselés

Várhegyi István: Az információs hadviselés második hulláma.

A téma sokirányú megközelítésének keretében – többek között – elhangzott, hogy az elméleti síkon információs hadviselésnek, a gyakorlati katonai nyelvezetben inkább információs műveleteknek nevezett tevékenység mintegy húsz éve került a hadtudományi gondolkodás homlokterébe, a 21. század első évtizedében pedig különösen időszerű témává vált. A tudományos kutatások még a meghatározásokat sem tudták egyértelműen megfogalmazni, ennek megfelelően a konferencia is számtalan – pillanatnyilag megválaszolatlan vagy megválaszolhatatlan – kérdést fogalmazott meg. Az viszont egyértelműen kiderült, hogy az információs hadviselés nem kizárólag, sőt nem is elsősorban katonai probléma, hanem politikai, társadalmi, gazdasági, jogi stb. kérdés, végső soron minden számítógépet használó egyén vagy szervezet, intézmény (állam) közös ügye.

Egy másik lényegi megállapítás azt fogalmazta meg, hogy az információs hadviselésnek csak egy szegmense a cyber-hadviselés, a cyber-terrorizmus vagy a cyber-bűnözés, amely egyértelműen a kritikus (információs) infrastruktúra ellen irányul. Ennek kapcsán felmerült a sérülékenység kérdése, az információs hadviselés két oldalának (a védekezésnek és a támadásnak) a problematikája, a hagyományos (kinetikus) és az információs műveletek elhatárolása illetve összefonódása (hol kezdődik az egyik és hol végződik a másik). A számítógépes akciókkal összefüggésben külön figyelmet érdemel a bizonyíthatóság kérdése.

Végül pedig megfogalmazódott, hogy jelenleg az információs hadviselés második hullámának, a második generációs információs műveleteknek a kezdetén vagyunk, más szavakkal „megkezdődött a jövő”.

A konferencia második részében vitára, hozzászólásokra, kérdésekre került sor. A vitában mintegy tízen kaptak szót, illetve az előadóknak is volt lehetőségük a válaszadásra.

A sikeres rendezvény szervezését a Hadtudományi Társaság Elektronikai, informatikai és robotikai szakosztálya vállalta. Ezúton köszönjük meg a szervezők munkáját, az előadóknak a színvonalas tájékoztatást és a konferencia részvevőinek az aktivitást.

A *Napjaink hadtudománya* sorozat indításakor úgy láttuk, hogy évente két konferencia megrendezését vállalhatjuk fel. 2009-ben ez az elképzelés maradéktalanul megvalósult, a 2010-es évben azonban csak a februári rendezvény tartozott a sorozatba. Az indoklás egyszerű: a második szakmai-tudományos konferencia helyett november 17-én különleges rendezvényt tartottunk, *jubileumi közgyűlést*, amelyre meghívtuk Társaságunk minden tagját. Közel kétszázan el is jöttek, úgy véljük, hogy a küldöttgyűlésen jelenlévők többsége is a jubileumi

rendezvény résztvevői között volt. Több mint tíz éve nem tartottunk közgyűlést, sőt, az alapszabályunk nem is ismeri ezt a fogalmat, hiszen legmagasabb döntéshozatali fórumunk a küldöttgyűlés. A 20. évforduló alkalmából azonban szükségesnek tartottuk egy olyan rendezvény összehívását, amelyre mindenki meghívást kapott, aki tagja a Magyar Hadtudományi Társaságnak. Ugyanakkor a napirendet úgy állítottuk össze, hogy ne csak visszaemlékezések és múltba tekintő értékelések hangozzanak el, hanem előremutató, a jövő körvonalait felvázoló előadások is. Általános vélekedés szerint a jubileumi közgyűlés összehívása életrevaló ötletnek bizonyult, a rendezvény – mind az ott elhangzott előadások szintjét és színvonalát, mind a résztvevők számát illetően – sikeresnek mondható.

A konferenciákról illetve a jubileumi közgyűlésről jelen beszámoló nem tartalmaz részletes értékelést, mivel ezt megtettük a publikált anyagokban. Kivétel a 2011-es, február 24-ei szakmai-tudományos konferencia, erről részletesebben szólt fentiekben a beszámoló, mivel a szerkesztett anyag csak májusban jelenik meg (Hadtudomány 2011/1-2.). Megjegyezzük, hogy rövid értékelés már a konferencia másnapján megjelent a Honvédelmi Minisztérium valamint a ZMNE honlapján, és természetesen a saját honlapunkon is. Ugyanakkor reméljük, hogy erről a konferenciáról a hozzászólások során is fogunk hallani.

Kiadványaink sorában is megemlékeztünk a születésnapról, a Társaság életre hívásának 20. évfordulójáról. Nem külön kiadvánnyal, mint a 10. évfordulón tettük, de mégis olyan kötetel – a Hadtudomány 2010/3. számával –, amelyet kizárólag ennek az eseménynek szenteltünk. A jelképes húszas szám díszíti ezt a kötetet, és ezzel hagyományt is szeretünk volna teremteni: úgy képzeljük, hogy a 25. és majd a további kerek évfordulók is kapnak egy-egy önálló kötetet.

A „stratégiai bizottság”

A beszámolási évnek volt még egy jellegzetessége: az egész időszak a „stratégiai bizottság” 2010 márciusában elfogadott jelentése és az abban megfogalmazott javaslatok megvalósítási törekvéseinek jegyében telt el. Emlékeztetőül jelezzük, hogy a javaslatok között voltak olyanok, amelyek igénylik a szervezeti struktúra bizonyos fokú átalakítását, ennek megfelelően az *alapszabály* átdolgozását. Intéző bizottsági és elnökségi ülések sora foglalkozott ezzel a kérdéssel, mindjárt kezdetben – a küldöttgyűlés határozata értelmében – az IB, a Felügyelő és az Etikai Bizottság egy-egy tagjából létrehoztunk egy eseti bizottságot, amely elemezte a javaslatok megvalósíthatóságát és egyidejűleg megfogalmazta az alapszabály szükséges korrekcióit. Ebbe a javaslat-csoportba tartozott mindenekelőtt két – Társaságunkban eddig ismeretlen – tisztség, a társadalmi elnök és a szóvivő posztjának megteremtése. Ahogy haladtunk előre az alapidokumentumaink áttekintésében, úgy bontakozott ki teljes összefü-

gés-rendszerében a probléma bonyolultsága. Az elnökség decemberi ülésén sem tudott egységes álláspontot kialakítani arról, hogy valóban szükség van-e a társadalmi elnök tisztségére, funkciójára (a szóvivő esetében egyszerűbb a helyzet: a PR-tevékenységért felelős elnökhelyettes feladatkörét kibővítve a szóvivő szerepkörét is ráruháznánk). A legutóbbi, március 4-ei elnökségi ülés végül kialakította és most a küldöttgyűlés elé terjeszti konkrét javaslatát arról, hogy a küldöttgyűlés térjen vissza a „stratégiai bizottság” javaslataira, nevezetesen a társadalmi elnök posztjának kérdésére.

Az elbizonytalanodás alapvető oka az, hogy a társadalmi elnök tisztségére olyan tekintélyes, köztiszteletnek örvendő személyt (például nyugállományú tábornokot vagy nagykövetet) kívánnánk majd megnyerni, aki a magyar társadalom különböző szegmenseiben méltóképpen tudná képviselni a Magyar Hadtudományi Társaságot. A mai magyar társadalom végzetes politikai megosztottsága azonban automatikusan magával hozza, hogy ezen személy megválasztása politikai állásfoglalásnak (is) minősülne, ami összeférhetetlen a Társaság politikamentességével. Esetleges kormányváltás esetén pedig szinte kötelezően le kellene váltanunk a társadalmi elnököt, mert amennyi előnyt jelenthet „kormánypárti” személy ezen a poszton, annyi hátránnyal járna, ha úgymond „ellenzéki” kötődésű lenne a társadalmi elnök. Felmerült egy másik szempont is, amely szerint a hatáskörök átfedéséhez, egyfajta „kettős hatalom” kialakulásához vezethetne két elnök (egy társadalmi és egy ügyvezető) egyidejű funkcionálása. Minden szempontot mérlegre téve javasoljuk tehát a küldöttgyűlésnek, hogy vizsgálja felül korábbi, a stratégiai bizottság ezirányú javaslatát támogató határozatát és – egyelőre legalábbis – vegye le a napirendről a társadalmi elnöki poszt megteremtésének kérdését. Javaslatainkat alátámasztó további érv, hogy a Társaság – lévén társadalmi szervezet – tulajdonképpen automatikusan „társadalmi” elnököt választ. Ráadásul az eddigi elnökök személye maradéktalanul kielégítette azokat a kritériumokat, amelyeket a „stratégiai bizottság” is megfogalmazott a tavalyi küldöttgyűlés elé terjesztett jelentésében.

A háromtagú eseti bizottság (Csery-Szücs Péter, Gligor János és Nagy László összetételben) egyébként előkészítette a javaslatot az alapszabály szükséges módosítására, tekintettel a társadalmi elnök tisztségének tervezett bevezetésére. A bizottság meggyőződése szerint a módosítások kizárnák a „kettős hatalom” kialakulását, jól elkülönítik a társadalmi elnök protokolláris és az ügyvezető elnök operatív feladatkörét. A bizottság azonban nem tudott és nem is akart állást foglalni abban a kérdésben, hogy szükséges-e a társadalmi elnök posztjának megteremtése.

A javaslatok között szerepelt az a gondolat is, hogy az azonos vagy hasonló profilú szakosztályok összevonásával lehetne/kellene a Társaság szervezeti szétaprózottságát csök-

kenteni. A javaslatról az alapszabály módosításaival foglalkozó eseti bizottságnak az volt a véleménye, hogy megvalósítása egyáltalán nem igényli a szabályzók korrekcióját. Az esetleges fúzió kizárólag az érintett szakosztályok (vezetőségének) szándékán múlik. A szakosztályi beszámolók egyike-másika tükrözi is ezt a gondolatot, de mindmáig ilyen egyesülési szándékról nincs tudomásunk (illetve a hasonló folyamatok még a „stratégiai bizottság” javaslatainak megfogalmazása előtt mentek végbe). Az elnökség határozottan támogatólag foglalt állást a kérdésben.

Egy másik összefüggése a „stratégiai bizottság” munkájának, hogy a négytagú bizottságot – saját kérésükre – kiegészítettük öt főre Király László alelnök delegálásával. Így a bizottság munkájának második fázisában, a Hadtudományi Társaság „külső” kapcsolatainak feltérképezésében (és nem mellékesen javításában) az ő személye biztosítja a közvetlen kapcsolatot és a munka összehangolását a bizottság és a Társaság operatív vezetése között.

A Hadtudományi Társaság külső kapcsolatain nem elsősorban a nemzetközi beágyazottságot értjük, hanem a magyar társadalomban kialakult vagy alakuló viszonyrendszert, a magyar tudományos közéletben elfoglalt helyünket. Ebbe a kapcsolatrendszerbe meghatározó módon beletartozik kapcsolatunk a Honvédelmi Minisztériummal, a Honvéd Vezérkarral és a tágabb értelemben vett honvédelmi és védelemgazdasági szférával. E téren határozottan sikeresnek mondható évet tudunk magunk mögött.

Bemutakozó látogatások

Saját kezdeményezésünkre – és természetesen kihasználva a kormányváltás kínálta lehetőséget – bemutatkozó látogatások sorát tettük a honvédelmi tárca vezetőinél, beleértve a honvédelmi minisztert is. A látogatásokat olyan jelentőségűnek tartjuk, hogy részletesen kitérünk rájuk jelen beszámoló keretében, hozzávetőlegesen időrendi sorrendben (az IB január 27-ei ülésén olyan döntést hozott, hogy a látogatásokról – jelentőségük miatt – rövid összefoglalót kell megjelentetni honlapunkon is).

Simicskó István parlamenti államtitkárt Király László és Nagy László keresték fel. Az államtitkár kifejezésre juttatta elkötelezettségét a tudományok és ezen belül a hadtudomány támogatása mellett. Javasolta egy hosszabb távú megállapodás kidolgozását a Társaság és a Honvédelmi Minisztérium között (a tervezetet megfogalmaztuk és át is adtuk véleményezésre). Tájékoztattuk elképzeléseinkről a Hadtudományi Lexikon kiegészítő kötetének és más kiadványoknak az összeállítási terveiről. Elfogadta meghívásunkat a 2010. november 17-ei közgyűlésre, ahol előadást is tartott.

Tóth Zoltán József és Siklósi Péter helyettes államtitkároknál a Társaság elnöke járt. Mindketten megígérték, hogy szakterületüket illetően készek támogatást nyújtani a Társaság-

nak. Siklósi Péter megígérte, hogy az Európai Unió védelmi minisztereinek informális budapesti üléséről tájékoztatót fog tartani valamelyik fórumunkon.

A Társaság elnöke felkereste Németh Miklós Attilát, a HM Sajtóirodájának vezetőjét. Németh úr köszönettel vette a Hadtudományi Társaságról adott tájékoztatót, ígéretet tett, hogy a maga vonalán a rendezvényeinket segít „népszerűsíteni”. (Azóta elkerült a Honvédelmi Minisztériumból, utóda Hídvégi Krisztina, akivel még nem volt alkalmunk felvenni a személyes kapcsolatot.)

Ugyancsak Nagy László járt Scharek Ferenc nyugállományú ezredesnél, a Humánpolitikai főosztály Oktatási és tudományszervező osztályának vezetőjénél. Megállapodás született a kiemelt rendezvényeink beillesztéséről a Honvédelmi Minisztérium éves tudományos terveibe, illetve a HM elképzeléseinek figyelembe vételéről a saját pályázati kiírásunk témáinak összeállítása során (utóbbi a 2011. évi pályázati kiírásban már érvényesült).

A honvédelmi miniszterhez az út a Társadalmi Kapcsolatok Hivatalának vezetőjén, Tölli László alezredesen keresztül vezet, őt ugyancsak Király László és Nagy László tájékoztatták a Társaság tevékenységéről és terveiről. Határozott és konkrét támogatást helyezett kilátásba egy katonai értelmező szótár összeállításához és a Hadtudományi Lexikon folytatásához is (a kiadványokra vonatkozó konkrét elképzelést azóta átadtuk).

Hende Csaba honvédelmi miniszter is fogadta a Társaság elnökét és alelnökét. Kifejezte meggyőződését, hogy a Hadtudományi Társaság hasznosan tud hozzájárulni a honvédelmi tárca előtt álló feladatok végrehajtásának előkészítéséhez, alternatívák megfogalmazásához. Azonnal hozzájárult, hogy a minisztérium honlapjáról a Társaságunk elérhető legyen. Konkrétumok említése nélkül kilátásba helyezte, hogy a HM a jövőben is pénzügyi támogatást nyújt a Hadtudományi Társaságnak, illetve utalt az egyetem által számunkra nyújtott szolgáltatások folytatódására. Konkrét „kapcsolattartásra” Simicskó államtitkárt jelölte ki.

Benkő Tibor vezérezredes, vezérkari főnök Szilágyi Tivadar ezredessel és Bita Róbert alezredessel (a Hadtudományi Alapítvány elnökével és titkárával) együtt fogadta a Társaság elnökét. Felvetettük az Alapítvány összegének esetleges megemelését, amit a vezérkari főnök egyetértéssel fogadott és elvben támogatásáról biztosított. Egyetértett azzal is, hogy a Honvéd Vezérkar állományába tartozó személyeknek aktívabban be kellene kapcsolódniuk a Magyar Hadtudományi Társaság tevékenységébe, általában a tudományos kutatómunkába.

Márki Gábor védelemgazdasági helyettes államtitkárnál Fodor Péter és Nagy László tettek bemutatkozó látogatást. A helyettes államtitkár egyetértett azzal a koncepcióval, hogy felvesszük a személyes kontaktust a HM alárendeltségébe tartozó védelmi ipari vállalatokkal, amelyek vezetőitől anyagi támogatást, szponzorálást is remélünk (a kapcsolatfelvétel meg is

történt, egy összevonas alkalmával hét HM-vállalat vezetőivel volt módja találkozni Fodor Péternek, Király Lászlónak és Nagy Lászlónak). Közvetlen kapcsolatot teremtettünk a Vagyonfelügyeleti főosztály vezetőjével is.

Fodor Lajos közigazgatási államtitkárt Felházi Sándor és Nagy László keresték fel. Az államtitkár kifejezésre juttatta nagyrabecsülését a Társaság tudományos tevékenysége iránt. Hasonlóan Benkő Tibor tábornokhoz maga is fontosnak tartotta, hogy a Honvédelmi Minisztérium állományába tartozó személyek tevőlegesen bekapcsolódjanak a tudományos munkába, kutatásokba.

Kapcsolataink

A Társaság kapcsolat-rendszerében van egy különleges viszony, amely alapvetően meghatározza létfeltételeinket, ez pedig kapcsolatunk a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel. Mint mindannyian tudjuk, az egyetem biztosít számunkra irodát, fűtést, világítást, telefon- és számítógép-hálózatot, csupa olyan szolgáltatást, amelyekért készpénzzel nem is volnánk képesek fizetni. Ezt a különleges viszonyt is megújítottuk a beszámolási időszakban.

Egyik Intéző Bizottsági ülésünkre meghívtuk az egyetem 2010 júliusában kinevezett vezetőit, Lakatos László tábornokot, Petőházi Antal nyugállományú ezredest és másokat. Egyetértettünk abban, hogy Társaságunk és az egyetem szimbiózisa kölcsönösen előnyös, és ígéretet kaptunk, hogy a háttértámogatást az egyetem a jövőben is biztosítja számunkra. Kibővítettünk egy együttműködési megállapodást, amely polgári jogi értelemben úgy mond legalizálja létezésünket az egyetem bázisán (amely a Társaság telephelyeként van bejegyezve). Ezt a megállapodást – amely jelképes bérleti díjat ír elő számunkra – a szenátus február 23-ai ülésén ünnepélyesen aláírtuk.

Új alapokra próbáljuk helyezni együttműködésünket néhány társ-szervezettel. Ezek közül kiemelésre kívánkozik a Magyar Rendészettudományi Társaság, amellyel hivatalosan és ünnepélyesen aláírtuk az együttműködési megállapodást, és ezzel intézményesítettük a kölcsönös előnyöket biztosító közös tevékenységet. A megállapodás célul tűzi ki közös rendezvények megszervezését, egymás tagságának kölcsönös bevonását a tudományos tevékenységbe. Az első eredmények már tükröződnek a 2011-es munkatervünkben.

Hasonló szerződések vannak előkészítés alatt például a Katasztrófavédelmi Igazgatósággal (pontosabban a Polgári Védelmi Szövetséggel) és a Rekreációs és Kulturális Kft-vel. Utóbbival már szóbeli megállapodás született arról, hogy egy „*Mindenki hadtudománya*” gyűjtőnév alatt meghirdetett előadás-sorozathoz biztosít a Hadtudományi Társaság előadókat, partnerünk pedig vállalja az előadások megszervezését és infrastrukturális biztosítását. A 2011 első félévére tervezett „első évad” első előadását március 10-én Haig Zsolt és Kovács

László tagtársunk tartotta *Az információs hadviselés és a hadtudomány* címmel (a hasonló témájú konferencia anyagait is felhasználva). A továbbiakban a Rekreációs és Kulturális Kft. elérhetővé teszi előadásainkat a vidéki helyőrségek klubjai számára is, amennyiben a Társaság ezt a többletfeladatot vállalni tudja

Megjegyzendő, hogy mindezen megállapodások aláírásáról tájékoztatást adunk a Hadtudomány legközelebbi számában, maguk a megállapodások pedig olvashatóak honlapunkon. Ezért is nem tér ki jelen beszámoló az aláírt okmányok részleteire.

Újszerű együttműködés bontakozott ki a Magyar Atlanti Tanáccsal, amely bevonta a Társaságot – több más civil szervezettel együtt – egy országos ismertető-népszerűsítő programba a NATO új stratégiai koncepciójának elfogadása előtt (vagyis a széleskörű társadalmi vita idején). Két megyeszékhelyen is a mi képviselőink tartottak érdeklődéssel kísért és vitában folytatódó előadást a Szövetség formálódó stratégiai koncepciójáról.

Az együttműködés új típusa alakult ki a Székesfehérváron, az Összhaderőnemi Parancsnokság szervezésében kiadásra kerülő *Seregszemle* című kiadvány szerkesztőivel. Felajánlották, hogy a következő, márciusi lapszám hátsó borítóján elhelyezhetünk a Társaságról szóló anyagot. Úgy döntöttünk, hogy a 2011-re szóló pályázati felhívásunk szövegét jelentjük meg a kiadvány borítóján, cserébe a közeljövőben mi is elhelyezünk a Hadtudományban a *Seregszemlére* vonatkozó tájékoztatást. A pályázati kiírást egyébként az Intéző Bizottság február 17-én megvitatta, az elnökség pedig március 4-én elfogadta, és megjelent a Társaság honlapján is.

A pályázati kiírás

A 2010-ben kiírt – jelíges – tudományos pályázatunkra hét pályamű érkezett be, ezalattal több az eddigi minimumnál (ami öt pályaművet jelentett). A tanulmányok elbírálása két-két bíráló révén történt oly módon, hogy az egy témakörbe tartozó anyagokat az összehasonlíthatóság kedvéért ugyanazok bírálták. A kiírásnak megfelelően három díjat (és egy különdíjat) adtunk ki. Továbbra sem tartjuk kielégítőnek a pályázók számát, nagyobb aktivitásra szeretnénk sarkallni tagságunkat a szakosztályok mozgósító erejére támaszkodva. Egy új elképzelés szerint már a most folyó tanévben felhívással fordulunk az egyetem doktori iskoláinak hallgatóihoz, hogy kapcsolódjanak be a pályázati tevékenységbe.

A korábbi évek gyakorlatától eltérve 2010-ben nem számoltunk be a Társaság életéről és tevékenységéről az MTA Hadtudományi Bizottsága előtt. Mivel ezt megelőzően három éven keresztül évi gyakorisággal megtörtént ez a tájékoztatás, a kihagyást egyáltalán nem tekintjük tragikusnak, annál kevésbé, mivel az együttműködés gyakorlati síkon működik.

Immár évek óta a küldöttgyűlés – elfogadva az elnökség javaslatát – a szervezeti egységek számára a befizetett tagdíjak összegének 25%-ában határozta meg a felhasználható hányadot. Azt javasoljuk, hogy a 2011-es évre is (pontosabban a küldöttgyűléstől a következő küldöttgyűlésig terjedő időszakra) ezt a hányadot fogadjuk el, a gyakorlat igazolta, hogy ez egy egészséges, tartható arány.

Elnökségi ülések:

Ami az elnökségi és intéző bizottsági üléseket illeti, jelen beszámoló egyértelműen a 2010. március 29-ei küldöttgyűlés óta eltelt időszakot veszi figyelembe.

Az Intéző Bizottság a jelzett időszakban nyolc alkalommal ülésezett, általában havonta egyszer a nyári hónapok és december kivételével (konkrétan április 9-én, május 20-án, június 29-én, szeptember 9-én, október 28-án, november 30-án, 2011. január 27-én és február 17-én). Az üléseken – az alaprendeltetésnek megfelelően – biztosítottuk a Hadtudományi Társaság folyamatos működését, előkészítettük az elnökségi üléseket, minden alkalommal „beszámoltattunk” egy-egy szakosztályt, visszatérően foglalkoztunk az alapszabály módosításával, a központi rendezvények kérdésével illetve a Társaság anyagi helyzetével. Különösen jelentősnek ítéljük, hogy egy alkalommal közösen tanácskoztunk az egyetem új vezetőivel.

Elnökségi ülést – az alapszabálynak megfelelően – négy alkalommal tartottunk, május 28-án, szeptember 24-én, december 10-én és 2011. március 4-én. Gyakorlatilag minden elnökségi ülés első napirendi pontja az IB tájékoztatása volt a legutóbbi elnökségi ülés óta végzett munkáról. Az elnökség érdemi kifogást az IB munkájával kapcsolatban nem emelt.

Az elnökségi üléseken hozott érdemi határozatokat a beszámolási időszakban is röviddel az ülések után megjelentettük honlapunkon. Ennek ellenére nagy vonalakban tájékoztatást adunk az ülések legfontosabb napirendi pontjairól jelen beszámolóban is.

Május 28-án foglalkoztunk a jubileumi közgyűlés előkészítésével, a témakörök és előadások rendjével, megalakítottuk az alapszabály módosításait előkészítő eseti bizottságot, újjáalakítottuk a Díjbizottságot.

Szeptember 24-én napirendre tűztük a jubileumi rendezvény előkészítésének helyzetét, a helyszínét és időpontját, a Hadtudomány jubileumi számának megjelenését, a Tanárky-díj és az Életmű-díj odaítélését, pályázat kiírását a Hadtudomány főszerkesztői tisztségére.

December 10-én tájékoztatást hallgattunk meg a HM új vezetőinél tett bemutatkozó látogatásokról, a jubileumi közgyűlés értékeléséről, a szervezeti egységek beszámolóinak elkészítéséről, az alapszabály módosításáról, a Társaság pályázati kiírásának eredményeiről, a főszerkesztői pályázat eredményéről.

A március 4-ei elnökségi ülés a jelen küldöttgyűlés előkészítésének jegyében telt. Ezen belül határozati javaslatot fogalmaztunk meg a „stratégiai bizottság” tavalyi javaslataival, az alapszabály módosításával, a szakosztályok által felhasználható pénzkerettel kapcsolatban stb. Az elnökség elfogadta a beszámolót illetve tájékoztatást hallgatott meg az FB és az EB beszámolójának fontosabb megállapításairól.

2010 tavaszán egy kezdeményezéssel élt az Intéző Bizottság: felhívással fordultunk a Hadtudományi Társaság tagjaihoz, hogy pénzadományok felajánlásával segítsék/segítsük az árvízkárosultakat. Mintegy 60 ezer forint gyűlt össze, ezt az összeget átutaltuk a Magyar Vöröskereszt számlájára a rendeltetés megjelölésével.

Anyagi helyzetünk

Általánosságban a Társaság anyagi helyzete változatlanul megnyugtató (a konkrétumok a beszámolóhoz csatolt anyagokban – az MHTT 2011. évi pénzügyi terve illetve a közhasznú egyszerűsített beszámoló – megtalálhatóak). A Honvédelmi Minisztérium támogatása a költségvetés jóváhagyásától függ, de magáról a támogatásról (nem annak mértékéről) pozitív jelzéseket kaptunk. A Magyar Tudományos Akadémia nem vonja meg a Hadtudomány című folyóirat elkészítéséhez hosszú évek óta nyújtott támogatást. A Hadtudományi Alapítvány kamatait maradéktalanul megkapjuk. Az elmúlt évi kisiklás után ez évben rendben megkaphatjuk a 2010-es adóbevallások kapcsán átutalt 1%-ot. Folyamatosan érkeznek a számlánkra a tagdíjak.

2010 decemberében előszerződést kötöttünk a Hadtudomány 2011-es két számának nyomdai előállítására, hogy megkönnyítsük az ezévi gazdálkodást.

Viszont az elmúlt év végén egyidejűleg több kiadás egyszerre jelentkezett, így a nyomdával kötött előszerződés némileg meggondolatlanak bizonyult, január hónapban minimálisra csökkentek pénzügyi tartalékaink. Mivel pedig a bevételek – a sokéves tapasztalat szerint – inkább az év második negyedétől kezdenek realizálódni, a tagdíjakból befolyó összegek segítettek át a kritikus időszakon. Jelezni kívánjuk, hogy az Intéző Bizottság haladéktalanul, január 27-ei ülésén napirendre tűzte a kérdést. Az IB határozatot hozott arról, hogy a gazdasági ügyekért felelős elnökhelyettes – az FB elnökével, az elnökkel, alelnökkel és a könyvelővel egyeztetve – kísérelje szoros figyelemmel pénzügyi helyzetünk alakulását és azonnal jelezze, ha a számlánkon lévő összeg meghatározott szint alá süllyed. Ezzel kapcsolatban az elnökség határozati javaslatot terjeszt a küldöttgyűlés elé.

A múlt év végi váratlan kiadások között egyébként szerepelt egy beruházás is: pályázási lehetőség nyílt egy négy számítógépből álló csomag kedvezményes megvásárlására, a pályázaton eredményesen indultunk. Összesen mintegy 180 ezer forintunkba került, hogy a

titkárságvezető és az elnök régen elavult gépeit lecseréljük, illetve a Hadtudomány új főszerkesztője számára is berendezzünk egy munkahelyet. A titkárságvezető régi gépét – kizárólag a tagnyilvántartási program futtatására – megtartottuk. Az új gépeket beillesztették az egyetem hálózatába.

A bemutatkozó látogatások kapcsán említés történt arról, hogy felvettük a közvetlen kapcsolatot néhány védelmi-ipari vállalat vezetőivel. Felajánlottuk nekik, hogy kölcsönösen előnyös „üzletet” köthetnénk: néhány oldalas ismertetést helyeznénk el egy-egy vállalatról a Hadtudomány folyóiratban, viszont a népszerűsítés fejében szponzori támogatást szeretnénk kapni.

Anyagi vonatkozása miatt itt teszünk javaslatot a tagdíj emelésére: javasolja az elnökség, hogy a küldöttgyűlés a tagsági díjat 2012. január elsejétől 5000 forintban, fizetéssel nem rendelkezők számára 2500 forintban állapítsa meg. Végül javasoljuk, hogy a küldöttgyűlés január elsejei visszamenőleges hatállyal a titkárságvezető és a könyvelő díjazási mértéke megállapításának jogát delegálja az elnökséghez.

A Hadtudományról

A beszámolási időszak történései közé tartozott, hogy váltás következett be a Hadtudomány című folyóirat főszerkesztői posztján. Horváth István húsz év után megvált a tisztségtől és – egy újonnan rendszeresített titulus szerint – a *szerkesztőbizottság örökös tagjaként* dolgozik tovább. A főszerkesztői tisztségre pedig – immár bevált szokás szerint – pályázatot írtunk ki, amely a saját folyóiratunkon és honlapunkon kívül megjelent a Honvédségi Szemlében és a Magyar Honvédben is. Összességében tíz pályamű érkezett be, minden várakozást felülmúlva, ebből a legjobb négy pályázat szerzőjével személyesen is beszélgettünk (Horváth István, Király László és Nagy László alkotta a bizottságot). Végül Bertalan György, a szerkesztőbizottság régi tagja nyerte el a tisztséget, amelynek betöltéséhez nagyon sok sikert kívánunk.

A Magyar Hadtudományi Társaság jubileumi évfordulója tartalmi előkészítésének teljesebbé, gazdagabbá tétele céljából a Hadtudomány 2010. évi számait a központi rendezvényhez kapcsolódva terveztük meg. Így a folyóirat 1-2. számát összevontan áprilisban, a 3. számát teljes egészében a jubileumi évforduló jegyében október végén, míg az évfordulás ünnepekről is beszámoló 4. számot december végén adtuk ki.

Részleteiben:

Az 1-2-es összevont számban (184 oldalon) a Napjaink hadtudománya konferenciasorozat harmadik állomásaként A béketámogató műveletek: helyük a hadtudományban, nem-

zetközi és hazai jogi háttérük című konferencián elhangzott előadások és hozzászólások valamint egyéb aktuális témájú tanulmányok, cikkek jelentek meg.

A folyóirat 3. úgynevezett jubileumi ünnepi számában (192 oldalon) egy sajátos összetételű, felépítésű kiadványban a Társaság legjobban felkészült szerzői (többségében a közönség tisztviselői) mintegy 40 kisebb-nagyobb terjedelmű tanulmányban, beszámolóban méltatták a Társaság egészének illetve szervezeti egységeinek két évtizedes tevékenységét, számot adtak eredményeikről, szervezeti életükről és felvázolták a hadtudományi kutatás, benne a Társaság jövőbeni tevékenységének főbb irányait.

A Hadtudomány 4. számát (156 oldalon) egy rövid tudósítás vezeti be a jubileumi ülés lefolyásáról, amelyben közreadjuk dr. Simicskó István parlamenti államtitkárnak *A minisztérium aktuális elképzeléseiről, különös tekintettel a tudományos tevékenységre* című, nagy figyelemmel kísért előadását. Ezt követi 15 olyan tanulmány, cikk, amelyeket március és november között küldtek be a szerzők.

A fenti írásos számok mellett *a folyóirat elektronikus mellékletében* 27 nagyobb terjedelmű tanulmány jelent meg mintegy 550-600 oldalon. Ez az oldalszám az előző évinek a duplája, a két évvel ezelőttinek pedig a triplája.

Összesen a 2010. évben a három írásos kiadványban és az elektronikus mellékletben 103 tanulmány, cikk jelent meg, amelyek közül 29-et doktoranduszok írtak.

A Hadtudomány folyóirat kapcsán jelentkező feladatok között célszerű hangsúlyozni:

Az eddigi gyakorlatból meg kell hagyni mindazt, ami jó volt: a rendet, a szervezettséget, a pontosságot, a gyümölcsöző, segítő szándékú emberi kapcsolatot minden közreműködővel.

Át kell tekinteni a szerkesztőbizottság működését leíró okmányt és – ha szükséges – meg kell azt újítani.

Ki kell egészíteni a szerkesztőbizottságot, hogy minden szakirány, szakterület képviselve legyen a testületben. Egyben tisztázni kell, hogy ez a képviselő az adott szakterület vonatkozásában mire terjedjen ki. (Az elnökség március 4-ei ülésén már jóvá is hagyta a szerkesztőbizottság kiegészítését két fővel.)

Végül említést kell tennünk arról is, hogy a folyóirat már évek óta szerepel azon kiemelt kiadványok között, amelyeket a Magyar Tudományos Akadémia kijelölt, hogy – első lépésben a visegrádi országok kiadványainak keretében – angol nyelven is megjelentessük a tartalmi kivonatokat. A beszámolási időszakban képviselőinket (Horváth Istvánt és Ványa Lászlót) meghívták a Tudományos Akadémiára, és felajánlották a szélesebb nemzetközi bázisra támaszkodó EBSCO rendszerhez történő csatlakozást. A felkérésnek eleget tettünk.

Elismerések:

A Társaság egyik legrangosabb elismerését, a Tanárky-díjat a megalapítása óta minden évben legalább egy díjazottnak kiadtuk. 2010-ben a díj kitüntetettje Turcsányi Károly, a Lahner György Haditechnikai Klub elnöke, a díj átadására pedig nem az egyetem szenátusának tudomány-napi ünnepi ülésén került sor, hanem a Társaság közgyűlésén, november 17-én.

Ugyanitt adtuk át az életmű-díjat, az MHTT betűkkel díszített arany pecsétgyűrűt Bognár Károlynak (a jubileumi közgyűlés színvonalának emelése érdekében, holott az alapító okirat szerint az életmű-díjat a küldöttgyűlésen kellene átadnunk – ehelyett csak ismételt gratulálni tudunk díjazott tagtársainknak).

Állami szintű elismerésben részesültek Csery-Szücs Péter és Gruber Nándor tagtársaink, akik szintén a közgyűlésen vehették át az elismerést Simicskó államtitkártól. További két tagtársunkat terjesztettünk fel állami elismerésre, Szilágyi Tivadart és Varga Imrét, ők a visszajelzések szerint május 21-e, a Honvédség napja alkalmából fogják azt megkapni.

A honlapról

Az internetes megjelenés terén annyi újdonság van a 2010-es év eredményei között, hogy a Társaságra vonatkozó legfontosabb alapinformációk angolul is olvashatóak.

Végre arról számolhatunk be, hogy megindult egy régvárt folyamat, megjelentek honlapunkon az első kapcsolódási pontok társ-szervekhez, együttműködő intézményekhez, hasonló profilú folyóiratok szerkesztőségeihez. Természetesen nem maradt ki ebből a sorból a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem sem. Kínálkozik a továbblépés, hiszen ezt a listát soha nem lehet befejezettnek tekinteni.

A szakosztályokról:

Természetesen az elnökség beszámolójának elválaszthatatlan részét képezik a szakosztályok saját beszámolóit, amelyek kivonatosan, szerkesztett változatban kerültek be jelen beszámolóba.

Sajnálatos módon ebben az évben is megismétlődött a sokéves gyakorlat: egyes szakosztályok (szervezeti egységek) jelentős késéssel, mások egyáltalán nem adták le szakosztályi beszámolót. A titkárságra eljuttatott beszámolók sem tükrözték azt a szándékot, amelyet az összeállítás szempontjainak közzétételével el kívántunk érni, nevezetesen a beszámolók azonos vagy hasonló felépítését, stílusát.

A szakosztályok beszámolóiból egyértelműen kitűnik, hogy nem lehet éles határt vonni a Társaság keretében és érdekében végzett tudományos tevékenység és az állami struktúrák keretében végzett szakmai munka között. Azok a szakosztályok tudnak eredményes munkát végezni, amelyek „mögött” megtalálható egy tanszék, hivatal vagy intézmény.

Belügyi szakosztály: A szakosztály esetében jellemző, hogy tagjainak többsége egyidejűleg tagja más tudományos társaságoknak, szervezeteknek is, és különösen szembeeső az állami-szakmai és a tudományos tevékenység átfedése. Küldötteleket a Belügyi szakosztály nem választott.

Biztonságpolitikai szakosztály: A megfiatalított vezetés dinamikus látott munkához. A szakosztály megtervezte saját honlapját, ismételten reagál a pályázati lehetőségekre. Feltétlenül említésre méltó, hogy a szakosztály egyike annak a három szervezetnek, amelyek egy megállapodás értelmében „működtetik” a Kiss Károly Hadtudományi Klubot. Munkájukat, rendezvényeiket a szervezettség jellemzi. A szakosztály taglétszáma meghaladja az 50 főt, tagjai közül sokan vesznek részt az MHTT választott szerveinek munkájában. Küldötteleket a szakosztály nem választott.

Civil-katonai kapcsolatok szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Csata- és hadszíntér-kutató szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Elektronikai, informatikai és robotikai szakosztály: A szakosztály éves gyakorisággal (2010-ben már tizedik alkalommal) rendezi meg a Robothadviselés témájú konferenciát. Foglalkoztak elméletileg a Hadtudományi Lexikon majdani kiegészítő kötetéhez szócikkek gyűjtésével, illetve felvetődött egy ifjúsági tagozat létrehozásának gondolata a szakosztályon belül. Tagjaik létszáma megközelíti az ötvenet, közülük tízen rendelkeznek az MHTT szakértője címmel. A szakosztály vállalta a 2011. február 24-ei központi konferenciánk megszervezését, és ugyancsak vállalta a *Mindenki hadtudománya* előadás-sorozat első előadásának megtartását (az információs hadviselés témában).

Geoinformációs szakosztály: A tagság aktivitása a szakosztály keretében mérsékeltnak mondható, ugyanakkor nagyon jellemző a munkahelyi, szakmai-tudományos, publikációs, oktatói stb. tevékenység és aktivitás. A szakosztály létszáma meghaladja a húsz főt. Küldötteleket a szakosztály nem választott.

Haditechnikai szakosztály: A szakosztály életére rányomta bélyegét, hogy a háttérrel biztosító állami szervezetet 2010-ben átszervezték. A programok közül a legsikeresebb a haditechnikai kutatók-fejlesztők napja volt. A szakosztály tagjainak rendelkezésére áll a Haditechnika című folyóirat. Küldötteleket a szakosztály nem választott.

Hadtörténelmi szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Határőr szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Hírszerzés-történelmi szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Humán erőforrás-fejlesztési szakosztály: A szakosztály esetében is megfigyelhető a szakmai és a tudományos munka összefonódása. Rendezvényeikre esetenként külső előadót

hívják meg. Figyelmet érdemel az a szakosztályi kezdeményezés, hogy az új minisztériumi struktúrák kialakulása után felhívással fordultak az illetékes szervek vezetőihez és állományához a szakosztály munkájának támogatása érdekében.

Katasztrófa- és védelem-egészségügyi szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Légierő szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Műszaki szakosztály: A szakosztály 2010-ben hét szakmai rendezvény (köztük nemzetközi konferencia) végrehajtásában és esetenként szervezésében volt érintett, ezeken a tagok többsége részt vett. A szakosztály önálló folyóirattal rendelkezik (Műszaki Katonai Közlöny). A taglétszám meghaladja az ötven főt.

Nemzetbiztonsági szakosztály: A szakosztály – megállapodás alapján – szakmai rendezvényeit közösen szervezi a Biztonságpolitikai szakosztállyal és a Biztonságpolitikai Szakkollégiummal (Kiss Károly Hadtudományi Klub). Az együttműködés ilyen gyakorlata bevált. Egy esetben a Felderítők Társaságát is bevonták a szervezésbe. A rendezvényeket meghirdetik a Társaság honlapján.

Polgári védelmi szakosztály: A szakosztály vezetésében a közelmúltban váltás történt, az elnöki teendőket Nagy Rudolf alezredes vette át Varga Imre ezredestől. A szakosztály összekötő kapocsként funkcionál a Társaság, a Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a Magyar Polgári Védelmi Szövetség és a Polgári Védelmi Tudományos Egyesület között, közreműködik a Polgári Védelmi Szemle kiadásában. Egyik fontos feladatuknak tekintik a taglétszám bővítését (jelenleg közel húsz fő). Küldötteket a szakosztály nem választott.

Szárazföldi műveleti szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Tüzér szakosztály: A szakosztály, amelynek létszáma harminc fő, jól példázza a fegyvernemi kultúra megőrzésének lehetőségét. Tevékenységét éves rendezvénytervek alapján végzi, ehhez rendszeresen szakmai támogatást kap különböző vállalatoktól. Saját kiadvánnyal (Tüzér Figyelő) rendelkezik. Küldötteket nem választott.

Vám- és pénzügyőrségi szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Vegyivédelmi és környezetbiztonsági szakosztály: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Védelemgazdasági és logisztikai szakosztály: A szakosztály 2010 februárjában jött létre a Logisztikai illetve a Védelemgazdasági szakosztályok egyesülésével, az új szervezeti egység közel 50 fős tagsággal rendelkezik. A szakosztálynak stabil nemzetközi kapcsolatai vannak. Rendezvényeik színvonalasak, 2010-ben kiemelkedett a rendezvények sorából a kri-

tikus infrastruktúrák védelmével kapcsolatos konferencia. Küldöttetek a szakosztály nem választott.

Kiss Károly Hadtudományi Klub: két szakosztály (a Biztonságpolitikai és a Nemzetbiztonsági) valamint a Biztonságpolitikai Szakkollégium közösen működteti.

Láhner György Haditechnikai Klub: A klub hagyományosan aktív tevékenységet folytat, a szakmai-tudományos rendezvényeken és látogatásokon kívül évente egy „családi” kirándulást szervez a Polgári védelmi szakosztállyal közösen. Az MHTT-hez hasonlóan 2010-ben ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját, amelyről saját jubileumi kiadvánnyal emlékezik meg (a nyomdai kivitelezés folyamatban van). A klub elnöke, Turcsányi Károly tagtársunk 2010-ben Tanárky-díjat kapott.

Debreceni tagozat: március 11-éig nem adott le beszámolót.

Dél-dunántúli tagozat: tevékenységét átmenetileg felfüggesztette.

A 2011. évi munkaterv (távlati kitekintéssel):

Jövőbeni tevékenységünket is csak formálisan nevezhetjük a „2011. évi” munkatervnek, a valóságban március végétől a következő küldöttgyűlésig terjedő időszakot öleli fel.

Ez év február 24-én már megtartottuk a *Napjaink hadtudománya* rendezvénysorozat negyedik konferenciáját *Az információs hadviselés és a hadtudomány* címmel.

Katona-jogászok kezdeményezésére tervbe vettük egy „soron kívüli” konferencia megszervezését a NATO úgynevezett SOFA-egyezménye aláírásának 60. évfordulója alkalmából. A rendezvény a NATO-országok területén tartózkodó, más országok állampolgáraiból álló katonai kontingensek életének és működésének jogszabályi hátterét elemzi, a vonatkozó egyezmény a magyar jogrend részét képezi. A *SOFA-konferenciát* – formabontó módon – közösen rendezzük a Magyar Rendészet-tudományi Társasággal (MRTT) és a Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társasággal (és természetesen a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel).

Kezdeményezően léptünk fel egy harmadik konferencia kapcsán is, amikor – az MRTT-vel közösen – szándéklevélben fordultunk a Gazdasági Tudományos Társaságok Szövetsége (GTTSZ) Hon- és rendvédelmi/rendészeti tagozatának illetékeséhez. A levélben egyetértésünket fejeztük ki azzal, hogy az április elejére tervezett konferencia vizsgálja meg a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek technikai eszközei és gazdálkodási folyamatai megújításának lehetőségeit. A Hadtudományi Társaság részéről a szervezésbe bekapcsolódik a Védelemgazdasági és Logisztikai szakosztály. Egyébként a GTTSZ-szel formálódó koope-

ráció ma még nem éri el a formális együttműködési megállapodás megkötéséhez szükséges szintet.

Munkatervünk negyedik említésre méltó eleme a *Napjaink hadtudománya* sorozat forma szerint ötödik rendezvénye, amelyre novemberben kerül sor. Az elnökség javaslata értelmében a Magyar Honvédség helyzetével, belső állomány-arányaival foglalkozó konferencia (melyet a Honvédelmi Minisztérium anyagilag is támogatna) munkacíme *A katonai pálya a közszolgálati reformok tükrében* lenne. (Egy régebbi elképzelés szerint *Az aszimmetrikus hadviselés legújabb típusai* szerepeltek volna a konferencia napirendjén.)

Úgy véljük, hogy „központi” rendezvényekből ennél többet nem szabad egy évre tervezni. Mégis, a már említett kettősséget figyelembe véve célszerűnek látszik jelezni, hogy 2012 februárjában (tehát a következő küldöttgyűlés előtt) még egy konferenciát szervezünk a sorozat hatodik rendezvényeként. A téma még nincs véglegesen kiválasztva, de lehet az aszimmetrikus hadviselés, vagy a következő problémakör: *A nem halálos fegyverek és a hadtudomány összefüggései*.

2012 őszén kerülhet megrendezésre *A robotika, robothatviselés és a hadtudomány* témájú rendezvény. (Utóbbi konferenciát szakosztályi keretekben évről évre megrendezi az Elektronikai-informatikai és robotikai szakosztály, általában novemberben. 2012 őszén már a 12. robotika-konferencia kerül sorra, ez a tény esetleg alkalmat kínálhat, hogy a Hadtudományi Társaság központi rendezvényeként hirdessük meg, egyfajta összefoglaló jelleggel.)

Ambíciózus elképzeléseink voltak és vannak 2011-re és a későbbi évekre a kiadványokat illetően. A HM vezetőinél tett bemutatkozó látogatásaink során több alkalommal is visszatértünk arra a kérdésre – amely egyébként a jubileumi közgyűlésünk napirendjén is szerepelt –, hogy időszerű lenne összeállítani az 1995-ben megjelent Hadtudományi Lexikon harmadik, kiegészítő kötetét. Ez a kiegészítő kötet tartalmazná az időközben megjelent új fogalmakat, illetve azokat, amelyek tartalma módosult az elmúlt időszakban. Elképzelésünkhöz elvi bátorítást kaptunk, illetve bizonyos ígéreteket is az anyagi támogatás vonatkozásában. Hasonlóképpen pozitív fogadtatásra talált másik tervünk, amely egy magyar katonai értelmező szótár összeállítását célozta. Mindkét tervezett kiadvánnyal kapcsolatban elkészítettük és december közepén felterjesztettük a kért koncepciót, de választ még nem kaptunk.

Néhány gondolat a 2012-re illetve azt követő évekre átnyúló terveinkről.

A Napjaink hadtudománya konferencia-sorozat további témái lehetnek az alábbiak:

2013-ban célszerűnek látszik foglalkozni a közszolgálati egyetem létrehozásának tapasztalataival (februárban), illetve a civil és a katonai feladatok, funkciók kölcsönkapcsolataival válságkezelés során (novemberben). 2014-ben téma lehet a tömegpusztító fegyverek

prolifrációjának és a hadtudományak a kapcsolata, illetve a pszichológiai hadviselés és a hadtudomány. 2015-ben napirendre tűzhetjük a klímaváltozás lehetséges katonai vonatkozásait (tavasszal) és az energiabiztonság kapcsolódását a biztonság más aspektusaihoz (ősszel).

2011-ben megkezdünk és folytatni is tervezünk egy szabadegyetemi típusú előadás-sorozatot, lényegében közösen a Rekreációs és Kulturális Közhasznú Nonprofit Kht-vel. A sorozat gyűjtőneve *Mindenki hadtudománya* és a témákat egyelőre úgy válogattuk össze, hogy tükrözzék a hadtudomány újszerű elemeit. Az első előadást március 10-én Haig Zsolt és Kovács László tagtársaink tartották *Az információs hadviselés és a hadtudomány* címmel (az azonos című, február 24-én megtartott konferencia tapasztalataira támaszkodva). A második előadást Nagy László fogja tartani április 14-én *A hadtudomány új kutatási területei* címmel, a harmadikat Bolgár Judit egyetemi tanár *A pszichológiai hadviselés és a hadtudomány* témakörben. Az első évad három előadását honorárium nélkül vállaltuk, a későbbi konkrét témákat és feltételeket a tapasztalatok értékelése után döntjük el. 2011 második félévében további hat előadást vállalt a Hadtudományi Társaság, megadva együttműködő partnerünknek körülbelül tíz érdekes és széleskörű érdeklődésre számot tartó témakört tartalmazó jegyzéket. A Rekreációs és Kulturális Kht. a témáinkat „kijánlja” vidéki helyőrségek klubjainak is.

2011-ben tovább kívánunk lépni a világhálón történő megjelenésünk szintjében is. A honlapunkat kezelő Kovács László tagtársunk már összeállította azon szervezetek és intézmények listáját, amelyekkel célszerű kölcsönösségi alapon lehetőséget biztosítani egymás elérésére, sőt a kapcsolatok egy része már meg is valósult (néhány vonatkozásban ehhez hivatalos egyeztetésre van szükség, más relációkban szinte automatikusan intézhető). Megítélésünk szerint a különböző egyetemekkel a kapcsolatoknak ez a formája biztosítható a legegyszerűbben. Egy másik bővítési irány a szervezeti egységeink felé mutat: néhány szakosztálynak már van saját honlapja, vagy egyértelműen érdeklődik a megformálása iránt, ezekhez a kapcsolódás megteremtése a Társaság honlapjáról nem igényel nagyobb energiát. Az elnökség maximálisan támogatja az ilyen irányú elképzeléseket.

Határozati javaslatok:

A küldöttgyűlés:

1. Tudomásul veszi, hogy a 6/2010. évi küldöttgyűlési határozattal elfogadott stratégiai bizottsági ajánlást a „társadalmi elnök” választásáról és az Alapszabály ennek megfelelő módosítását az elnökség megvizsgálta és jelenleg nem javasolja. Ugyanakkor szükségesnek tartja a kérdés további vizsgálatát, és felkéri az IB-t, hogy az ajánlás végrehajtását (ideértve a szükséges alapszabály-módosítást is) a soron következő tisztújításra készítse elő.

2. Megállapítja, hogy a Társaság szervezeti szétaprózottságát csökkentő szakosztályi egyesüléseknek az Alapszabály szerint nincs akadálya. Felkéri az elnökséget, hogy ajánlásokkal segítse a „klubszerű”, több szakosztály együttműködését elősegítő, hatékony szervezeti munkát.

3. A Társaság likviditásának megőrzése érdekében felkéri az Intéző Bizottságot, hogy a Felügyelő Bizottsággal együttműködve a gazdálkodási utasításban rögzítse a folyószámlán tartandó mindenkori minimális készpénz-szintet és az ahhoz kapcsolódó utalványozási rendet. A módosított gazdálkodási utasítást mutassa be az elnökségnek.

4. A Társaság „alkalmazottai” (titkárságvezető, könyvelő, főszerkesztő) díjazása mértékének megállapítási jogát 2011 januári hatállyal delegálja az elnökséghez. Az elnök díjazásának megállapítása továbbra is a küldöttgyűlés jogkörében marad.

5. Úgy határoz, hogy a szakosztályok 2011-ben is a megelőző évi tagdíjbevételük 25%-ának szabad felhasználásáról dönthetnek.

6. Tudomásul veszi a 2010. évi közhasznúsági beszámolót, amely szerint a Társaság 8365 eFt bevétellel, 9743 eFt kiadással és -1378 eFt pénzügyi eredménnyel zárta az évet. Ugyanakkor tudomásul veszi, hogy a Társaság hitelt nem vett igénybe.

7. Elfogadja az elnökség beszámolóját (esetleg a felmerült szövegpontosításokkal vagy kiegészítésekkel).

8. Elfogadja a Felügyelő Bizottság beszámolóját.

9. Elfogadja az Etikai Bizottság beszámolóját.

10. Elfogadja a Társaság 2011. évi munkatervét (kitekintéssel az azt követő évekre).

11. Egyetért azzal, hogy a Társaság 2011. évi őszi központi rendezvényét „A katonai pálya a közszolgálati reformok tükrében” munkacímmel tartsuk meg, a Honvédelmi Minisztériummal és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel közös szervezésben.

12. Elfogadja a Társaság 2011. évi pénzügyi tervét (esetleg módosításokkal a HM-támogatás mértékének megfelelően).

13. A Társaság tagsági díját 2012. január elsejétől az aktív dolgozó tagok esetében 5000 Ft/év, a nyugdíjas és a tanulói jogviszonyú tagjainak esetében 2500 Ft/év mértékben állapítja meg.

14. Elfogadja, hogy a Társaság csatlakozzon a 2011. március 30-ai civil konferencia (*Civil szervezetek az európai biztonságért*) „Nyilatkozat”-ához.

Budapest, 2011. március 4.

A Magyar Hadtudományi Társaság elnöksége